



รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๗

(สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง)

วันเสาร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๓๐ (สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง) พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑)

หน้า

ครั้งที่ ๑/๒๔๙๐ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒
วันเสาร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๔๙๐

๑. รับรองรายงานการประชุมสภา ฯ ครั้งที่ ๑, ๒, ๓ และ
๔/๒๔๗๙ (วิสามัญ ครั้งที่ ๒) สมัยที่ ๒
๒. กระทำตาม

๑๒๙

- (๑) เรื่อง การอนุญาตให้เล่น การพนัน ของ นายวงศ์
แสนศิริพันธ์ ๑๒๕
- (๒) เรื่อง ช่วยเหลือราษฎรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ของ
นายบุญศิริ เทพาคำ ๑๓๐
- (๓) เรื่อง ราษฎรไม่มีน้ำใช้ในฤดูแล้ง ของ ชุนครุการพิจิตร ๑๓๑
- (๔) เรื่อง องค์คณะผู้พิพากษา ของ หลวงศรีประกาศ ๑๓๒
๓. ร่างพระราชบัญญัติ จัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช
๒๔๕๐ ซึ่งค้างมาจากคราวประชุม ครั้งที่ ๕ ของ
หลวงศรีประกาศ (เชียงใหม่) ๑๓๓
๔. ร่างพระราชบัญญัติลดเงินอากรค่านา จำนวน พ.ศ. ๒๔๗๘
ในตำบลต่าง ๆ รวม ๒๐ ตำบล ท้องที่อำเภอกรุงเก่า
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พุทธศักราช ๒๔๕๐ ซึ่งคณะ
กรรมธิการสามัญชุดที่ ๓ พิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการ
พิจารณาในวาระที่ ๒ และที่ ๓ ๑๔๖
๕. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติสำหรับแรงงาน
คนต่าง ประเทศ ในกรุงสยาม ร.ศ. ๑๑๖ พุทธศักราช
๒๔๕๐ ซึ่งคณะกรรมธิการสามัญชุดที่ ๓ พิจารณาเสร็จ
แล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๒ และที่ ๓ ๑๔๖
๖. ร่างพระราชบัญญัติโอนที่ดิน ซึ่งเป็น สาธารณสมบัติ ของ
แผ่นดิน ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัด
ปทุมธานี ให้แก่ นายเฉย แซ่หลิม พุทธศักราช ๒๔๕๐
ซึ่งคณะกรรมธิการสามัญชุดที่ ๓ พิจารณาเสร็จแล้ว เป็น
การพิจารณาในวาระที่ ๒ และที่ ๓ ๑๔๗
๗. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ อำเภอบางเขน
จังหวัดพระนคร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
พุทธศักราช ๒๔๕๐ ของรัฐบาล ๑๔๗

(๘)

๘. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งเงินอุดหนุน จำนวน พ.ศ. ๒๕๗๘
ตำบลบางปลาหมอ ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง และ
ตำบลหนองโพ อำเภอนางบัว จังหวัดสุพรรณบุรี พุทธ-
ศักราช ๒๕๘๐ ของรัฐบาล

หน้า

๑๔๙

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑/๒๔๘๐ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒

วันเสาร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๖ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๘๕ ท่านเป็น
องค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอให้ที่ประ-
ชุมรับรองรายงานการประชุมสภา
ครั้งที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔/๒๔๗๘ (วิสามัญ
ครั้งที่ ๒) สมัยที่ ๒ เมื่อไม่มีผู้ใดคัด
ค้านข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติ
วาระต่อไปกระทั่งที่ ๑ ของนายวงศ์
แสนศิริพันธุ์ เรื่อง การพนัน

นายวงศ์ แสนศิริพันธุ์ (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดแพร่) : ข้าพเจ้าขอตั้ง
กระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด
ไทยดังต่อไปนี้ ตามพระราชบัญญัติ
การพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ อำนาจในการ
อนุญาตให้เล่นการพนันประเภท ๒ ตาม
บัญญัติหมายเลข ข. นั้น เป็นอำนาจของ
กรมการอำเภอ แต่เหตุใดรัฐบาลจึง
รวมอำนาจเหล่านี้มา คณะกรรมการ

อำเภออนุญาตโดยตามลำพังไม่ได้ รัฐบาล
ทำเช่นนั้นอาศัยอำนาจอะไร

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ
ร.น. (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด
ไทย) : การอนุญาตจัดให้มีการเล่นพนัน
ตามบัญญัติหมายเลข ข. นั้น ตามกฎกระทรวง
ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการพนัน
บัญญัติไว้ว่าให้กรมการอำเภอเป็นเจ้า
พนักงานผู้ออกใบอนุญาต มิได้มอบอำนาจ
เด็ดขาดให้เป็นผู้พิจารณาการอนุญาต
และตามพระราชบัญญัติการพนัน มาตรา
๔ วรรค ๒ ก็บัญญัติไว้ว่าจะจัดให้มี
ข้อแก้ตัวเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยมีหน้าที่รักษาการตามพระราช-
บัญญัติการพนัน จึงมีอำนาจที่จะควบคุม
การพิจารณาการอนุญาตได้

นายวงศ์ แสนศิริพันธุ์ (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดแพร่) : ข้าพเจ้าขอซัก

ต่อไปว่า เมื่อปีกลายนี้จังหวัดแพร่ ซึ่งมีงานใหญ่โตของสาขาสมาคมรัฐธรรมนูญเป็นเจ้าของ โดยเห็นชอบจึงบอกขออนุญาตไปยังกระทรวงมหาดไทย เหตุใดกระทรวงมหาดไทยจึงไม่อนุญาต

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย): การอนุญาตหรือไม่ นั้น กฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาแล้ว ออกให้ตามแบบที่เราได้ร่างไปยังจังหวัดต่างๆ เมื่อไม่อยู่ในหลักการที่ไม่อนุญาตก็ไม่อนุญาต

ประธานสภาผู้แทนราษฎร: กระทั่งต่อไปของนายบุญศิริเทพาคำ เรื่องช่วยเหลือราษฎรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน นายบุญศิริ เทพาคำ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดแม่ฮ่องสอน): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดังต่อไปนี้ เนื่องจากความเดือดร้อนของราษฎรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอยู่ดังนี้ ตั้งแต่ก่อนเปลี่ยนการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญคือ ๑. ไม่มีช่องทางทำมาหากินอย่างอื่น นอกจากทำป่าไม้ ๒. ไม่มีชาวพม่าแก่พลเมือง

๓. ต้องซื้อของต่างๆ แพงเกินไป ๔. การคมนาคมไม่ดีขึ้น ๕. การเดินทางไม่ปลอดภัย จึงใคร่ทราบว่าการรัฐบาลจะมีช่องทางอย่างไรบ้างในอันที่จะช่วยเหลือราษฎรให้พ้นจากกรณีดังกล่าวมาแล้วนั้น

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย): รัฐบาลขอตอบว่า ข้อ ๑ การทำมาหากินของราษฎรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนนอกจากทำป่าไม้แล้วปรากฏว่ายังมีการทำนาทำสวน ทำไร่ ทำของป่าค้าขาย และอื่น ๆ ตามสมควรแก่ความเป็นอยู่ในท้องถิ่นอยู่แล้ว ในเรื่องการค้าก็ยังมีอยู่บ้างตามปกติเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ ข้อ ๒. ผลในการทำนาของราษฎรจังหวัดนี้ ปรากฏว่าทางอำเภอได้ช่วยเหลือเพื่อถึงกับต้องจำหน่ายโดยราคาต่ำจนเกือบไม่คุ้มทุนและบางอำเภอก็ได้ผลพอเลี้ยงตัวไปได้ตลอดปีหนึ่ง ๆ มีที่ขาดแคลนอยู่บ้างก็แต่เฉพาะอำเภอแม่สะเรียงเท่านั้น ซึ่งทั้งนี้รัฐบาลจะได้พิจารณาหาทางช่วยเหลือต่อไป ข้อ ๓ และ ๔ ขอตอบรวมกันว่า รัฐบาลได้จัดการช่วยเหลืออยู่แล้วโดยรีบเร่งบำรุงการคมนาคมให้สะดวกยิ่งขึ้นซึ่งเวลานี้ได้ลงมือสร้างทางจากอำเภอ

เภอแม่สะเรียงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถึงอำเภอ-
 เขตจังหวัดเชียงใหม่อยู่แล้วเมื่อ ทาง
 สายนี้เสร็จเรียบร้อยเปิดให้ใช้ได้ สถาน-
 การอันเกี่ยวด้วยทางเศรษฐกิจ และการ
 สัจจรไปมาก็ย่อมจะเปลี่ยนแปลงและดีขึ้น
 กว่า ที่เป็นอยู่ในเวลานี้ ข้อ ๕. การเดินทาง
 ในระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปีนี้ไม่ปรากฏ
 ว่ามีเหตุร้ายทั้งในทางโจรกรรมและ
 อันตรายอันเกิดจากสัตว์ป่า ส่วนความไม่
 ปลอดภัยอันเกิดแต่เหตุสุกวิสัยเช่นฝนตก
 นานอง ฝนไม่ล้มทับ ฯลฯ เหล่านี้ก็
 ย่อมมีอยู่บ้างเป็นธรรมดาซึ่งไม่สามารถจะ
 ป้องกันได้เว้นแต่ในท้องถิ่นที่เจริญแล้ว

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
 กระทั่งต่อไปของขุนครุการพิจิตร เรื่อง
 ราษฎรไม่มีน้ำใช้ในฤดูแล้ง

ขุนครุการพิจิตร (ผู้แทนราษฎร
 จังหวัด พิจิตร) : ข้าพเจ้าขอตั้ง
 กระทั่งตามรัฐมนตรีมหาดไทยดังนี้ ด้วย
 ราษฎรในท้องที่อำเภอท่าหลวง และ
 อำเภอบางกลาน จังหวัดพิจิตร ซึ่งตั้ง
 บ้านเรือนอยู่ริมลำน้ำน่านเก่า แต่ตำบล
 กลองกะเซนทร์ลงไปจนถึงตำบลบาง
 กลานประมาณ ๑ ตำบล ได้รับความ
 เดือดร้อนไม่มีน้ำรับประทานและเลี้ยง

สัตว์ในฤดูแล้งมาช้านานแล้ว รัฐบาลจะ
 ช่วยอนุเคราะห์ชด ถอดจาก ท้อง ทิ้ง ผึ่ง ซ้าย
 ของแม่น้ำยมให้น้ำไหลลงสู่ลำน้ำน่านเก่า
 ในฤดูน้ำแล้วทำทำนบในลำน้ำน่านเก่าปิด
 ไว้เป็นห้วง ๆ เพื่อให้น้ำขังไว้ใช้ในฤดู
 แล้งเป็นการ ช่วยทุกข์ บำรุงสุข ให้แก่
 ประชาชนส่วนมากจะได้หรือไม่ เพราะ
 เหตุใด หากเกรงจะเปลืองเงินรัฐบาล
 ทางราชการจะ กระเกณฑ์ ราษฎร ใน ท้อง
 ดินนั้น ๆ ให้ช่วยกันขุดจะได้หรือไม่

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์

ร.น. (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาด
 ไทย) : รัฐบาลขอตอบว่า การ
 จัดการ ช่วยเหลือ ราษฎร ให้ ได้มีน้ำ ใช้
 ในฤดูแล้งตามกระทั่วมานั้น อาจทำ
 ได้ ๒ ทาง ก็ทางหนึ่งชด ถอดตอน
 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอท่าหลวงให้ทะลุ
 ลำแม่น้ำน่านเพื่อให้มีทาง น้ำ ไหลเข้ามา
 ได้ อีกทางหนึ่งทำทำนบกั้นน้ำ ไว้เป็น
 ตอน ๆ เพื่อกักน้ำในเวลาน้ำท่วมไว้ใช้
 ในฤดูแล้ง แต่การที่จะดำเนินการตาม
 นัยดังกล่าวนี้ จะต้องพิจารณาโดยรอบ
 คอบและเกี่ยวข้องวิชาการ กระทรวง-
 มหาดไทยจึงได้รายงาน ไปยัง กระทรวง

เกษตรวิธีการขอให้พิจารณาดำเนินการ
ต่อไปแล้ว

ประธานสภาผู้แทนราษฎร
กระทำต่อไปของหลวงศรีประกาศเรื่อง
องค์คณะผู้พิพากษา

หลวงศรีประกาศ (ผู้แทนราษฎร
จังหวัดเชียงใหม่) : ข้าพเจ้าขอถก
กระทำตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวง
ยุติธรรมตั้งต่อไปในศาลจังหวัดทุกจังหวัด
ผู้พิพากษาชั้นบัลลังก์ไม่ครบองค์คณะ
ตามธรรมนูญศาลยุติธรรม นั้นเพียงเป็น
พิธี คือชั้นบัลลังก์ในบาง ชั้นบัลลังก์
บ้าง หรือบางครั้งเพียงขึ้นไปจตรายงาน
จะมีทางอย่างไร ให้นั่งฟัง ครบ องค์ คณะ
ตลอดเรื่องไป

เจ้าพระยามหิธร (รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรม) : รัฐบาลขอตอบ
ว่าตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ไม่มี
บทบังคับไว้โดยชัดแจ้งว่า การที่ผู้
พิพากษาจะต้องนั่งพิจารณาให้ครบ องค์
คณะนั้น ผู้พิพากษาจะต้องนั่งเฝ้าคดีอยู่
ตลอดเวลาจะลง จาก บัลลังก์ ไป ได้เพียง
ชั่วขณะก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นความเห็น
ในการแปลกฎหมายซึ่งมีว่าเมื่อผู้พิพากษา
ได้นั่งในคดีพอรู้ประเด็นแล้ว จะลงจาก
บัลลังก์ไปทำกิจการอื่นบ้างชั่วบางขณะก็

ไม่ทำให้การพิจารณาเสีย ไป สำหรับ
ข้าพเจ้าระวังเรื่องนี้อยู่เสมอ เพราะมี
ความเห็นว่าคุณพิพากษามีหน้าที่พิจารณา
ข้อผิดถูกของคู่กรณี ผู้พิพากษาเอง
จึงควรอยู่ในที่ที่ถูกต้อง ข้อขัดข้องที่ร้อง
กันอยู่นั้นว่าความยาก ผู้พิพากษา
ไม่พอ ถ้าความเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่
สลักสำคัญ ไม่แบ่งกำลังกันบ้าง คดีจะค้าง
มาก มิฉะนั้นก็จำเป็นที่จะต้องเพิ่มผู้
พิพากษาชั้นอีกตั้งครั้งตัว ซึ่งจะทำให้
ไม่ย่นยาก ในการตรวจสอบ ข้าพเจ้า
ได้ปรึกษาหารือและได้แนะนำวิธีทาง
ที่ควรปฏิบัติตั้งแจ้งในรายงานที่ได้นำลง
ในหนังสือข่าวศาลของกระทรวงยุติธรรม
แล้ว ทั้งได้หาทางทำความเข้าใจกับผู้
พิพากษาคด้วย ภายหลังที่ได้ทำความเข้าใจ
กันแล้ว ข้าพเจ้าทราบว่ามีหลายพวก
ที่พยายามทำการโดยใช้เวลามากขึ้น ประ
กอบกับทางการของข้าพเจ้าได้จัดส่งผู้พิ
พากษา ไปช่วยกำลังตาม พวกหัวเมือง
สองเหตุนี้ประกอบกัน เป็นที่หวังว่าจะบำ
บัดเหตุขัดข้องที่ท่านปรารภมานั้น ได้

หลวงศรีประกาศ (ผู้แทนราษฎร-
จังหวัด เชียงใหม่) : ข้าพเจ้า
ขอซักถามเป็นวาระที่ ๑ ว่า ท่าน

รัฐมนตรีคงยืนยันว่า เมื่อพิจารณาเสร็จแล้วขึ้นไปปลงลงก็จกรายงานเพียงว่าหมดพยานโจทก์หรือหมดพยานจำเลยทั้งนี้เป็นองค์คณะใช้ไหม

เจ้าพระยามหิธร (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ข้าพเจ้าว่าการนี้พิจารณาแล้วไม่มีกฎหมายว่าจะลงจากบัลลังก์แม้ชั่วขณะหนึ่งไม่ได้ ซึ่งเป็นข้อตอบที่เป็นใจความสำคัญ

หลวงศรีประกาศ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่) : ข้าพเจ้าขอให้ตอบตามกระทู้ว่า เมื่อเสร็จการพิจารณาแล้ว เชิญผู้พิพากษาคณะหนึ่งขึ้นไปจกรายงาน เวลานี้พยานโจทก์จำเลยให้การเสร็จแล้ว เพียงเท่านั้นท่านรัฐมนตรีว่าการบ้ององค์คณะใช้หรือไม่ขอให้ตอบคำถาม

เจ้าพระยามหิธร (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ข้าพเจ้าได้เพียรตอบตามคำถามเสมอ

หลวงศรีประกาศ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่) : ท่านรัฐมนตรีบอกว่าท่านได้ไปตรวจราชกาวศาลและทงนได้เขียนลงในหนังสือข่าวศาล ขาวนั้นลับใช้หรือไม่ ผู้อื่นดูไม่ได้ ข้าพเจ้าผู้

อยู่นอกวงตุลาการ ข้าพเจ้าจะไปทราบได้อย่างไร ว่าทำการอย่างไรบ้างว่าอะไรบ้าง

เจ้าพระยามหิธร (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : รู้กันมากอยู่ในปริมาณของข้าราชการในกระทรวงยุติธรรม และแม่ท่านเองอยากจะทราบ ข้าพเจ้าก็ไม่รังเกียจ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : วาระต่อไป ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลพุทธศักราช ๒๔๘๐ ซึ่งค้างมาจากคราวประชุมครั้งที่ ๕ ของหลวงศรีประกาศผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่

หลวงศรีประกาศ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่) : ตามที่ข้าพเจ้าได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลนี้ ได้เรียนเหตุผลและหลักการมาให้ท่านทั้งหลายทราบแล้ว ข้าพเจ้าขอประธานเรียนชี้แจงว่า ก่อนอื่นที่ข้าพเจ้าจะพูดถึงเรื่องนี้ บางที่ท่านทั้งหลายจะเข้าใจว่าข้าพเจ้ามีความมุ่งหมายอย่างไร จึงได้มาขอยกพระราชบัญญัตินี้เสีย เพราะพระราชบัญญัตินี้

ออกมาเมื่อเร็ว ๆ นี้คือในคราวที่ข้าพเจ้าได้มาเป็นสมาชิกสภา ฯ นี้เอง ข้าพเจ้าจึงขอโอกาสกราบเรียนว่า ข้าพเจ้าได้ดูเหตุผลของพระราชบัญญัตินี้เมื่อครั้งแรกเห็นว่าลู่ทางของพระราชบัญญัติจะดำเนินไปด้วยความเจริญของระบอบรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้มีอยู่สองทาง ทางที่หนึ่งคือ แนะนำทางราชการว่าจะควรทำอย่างไร และอะไร ทางกระทรวงมหาดไทย ได้วางหลักการเลือกไว้ว่า บุคคลที่จะเข้าเป็นสมาชิกนั้นจะต้องเป็น นาย ความ ต้องเป็น พ่อ กำน ต้องเป็นข้าราชการบำนาญเหล่านี้เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อ จะ ให้รู้ หลักต่าง ๆ อันจะ ได้แนะนำสภาจังหวัดต่อไป ข้าพเจ้าคิดว่า พระราชบัญญัตินี้ ให้ประโยชน์มาก นอกจากนั้นก็ยังแบ่ง กิจการ ของ ราย ได้เทศบาลให้ด้วย แต่ครั้นเมื่อพระราชบัญญัตินี้ได้ออกมา และเมื่อได้ทำเรื่อง ๆ มาจนถึงขั้นตอนผลที่ได้ไม่มีเสียหาย กะว่าคือ ทางกรมการ จังหวัดและ สมาชิกจะแนะนำมาสักเท่าไรก็ได้เรื่องราวอะไรที่เขาแนะนำมานั้นมีทั้งผลดีและทั้งที่ไม่ดี แต่ก็ไม่ได้รับผลอะไรเลย ทั้งนี้ข้าพเจ้าคิดว่าเมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว เรา จะ ออกพระราชบัญญัติไปทำไม การแนะนำนั้น

ราษฎรคนโตที่เห็นแก่ประเทศชาติ และเห็นแก่บ้านเมืองก็มีสิทธิ์ที่จะแนะนำ ได้อีกประการหนึ่งพระราชบัญญัตินี้ บังคับให้สมาชิกที่อยู่ไกล ๆ ต้องเข้ามาปรึกษาหารือและประชุม ผู้ที่มานั้นได้เบี้ยประชุม ๒ บาท เขาต้องเดินทางเข้ามา และต้องอยู่ในเมืองโดยที่ที่พักก็ไม่มี ต้องอาศัยศาลาวัด หรือตามวัด มาประชุมถึง ๑๕ วัน ได้เบี้ยประชุม ๒ บาท เช่นนี้ เป็นการนำความเสียหายให้แก่เขามากมาย และเมื่อเขาสมัครแล้วก็จำเป็นต้องมา แต่ผลที่ได้รับ ไม่มีอะไรเลย กล่าวคือ แนะนำเข้ามาที่ไรก็หาไม่ผลไม่เป็นเช่นนั้นมาสองสามปีแล้ว ไม่มีอะไรเลย ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อเช่นนั้นแล้ว รายจ่ายของเรา ค่าเบี้ยประชุมแสนเศษ และค่าพาหนะหมิ่นกว่าเสียไปโดยใช่เหตุ ถ้าจะเอาเงินราชนั้นไปทำอย่างอื่นเสียจะดีกว่า เนื่องจาก การมาประชุม ไม่ได้ผล ฉะนั้นจึงควรจะหาลู่ทางที่จะแนะนำให้บรรดาราษฎรทั้งหลายรู้จักการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญจะดีเสียกว่า เวลาราษฎรยังไม่รู้อะไรเลย เรื่องนี้สมาชิกมา และเมื่อเขามาแนะนำให้แล้ว ก็ไม่ได้ผลเช่นนั้น ฉะนั้นจึงเป็นเหตุให้ราษฎรก็ไม่ได้ผลเช่นเดียวกัน นี้รังแต่จะเป็น

การกระทบกระเทือนถึงสภา ฯ เปล่า ๆ และสภาจังหวัดอื่น ๆ ก็คงจะเป็นเช่นเดียวกัน ทำให้คนเบื่อในการอะไรนานาประการ ข้าพเจ้าคิดว่าสิ่งใดเป็นการควรหรือไม่ควรนั้น ไม่จำเป็นจะต้องมีสภาจังหวัดก็ได้ เมื่อเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรยกเลิกพระราชบัญญัตินี้เสีย เงินที่จะต้องใช้จ่ายนั้นก็ควรที่จะให้เสียไปโดยใช่เหตุ เอาจมาใช้อย่างอื่นเสียดีกว่า เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ถึงที่ใดกล่าวมาแล้ว สมาชิกผู้ใดเห็นพ้องด้วยก็ขอ ได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ขุนเสนาสัสดี (ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด) : ร่างพระราชบัญญัตินี้ ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยผู้เสนอญัตติ เพราะว่าข้าพเจ้าได้สังเกตการประชุมของสภาจังหวัด เท่าที่ได้กระทำกันมาแล้วเป็นเวลาสองปีเศษ สำหรับจังหวัดของข้าพเจ้า สมาชิกสภาจังหวัดได้เสนอความเห็นมายังรัฐบาลนับตั้งเกือบร้อยเรื่องเป็น อย่าง น้อย แต่เจ้าหน้าที่ทางรัฐบาล คือทางกระทรวงมหาดไทยหาได้ตอบชี้แจงให้แก่สมาชิกทราบผลของการที่ได้แนะนำมานั้น ไม่

ไม่รู้ว่าถูกหรือผิด เจียบหายไปทีเดียว สมาชิกสภาจังหวัดคอยกระตุ้น ข้าพเจ้าเสนอขอให้เตือนในเรื่องนี้ แต่ก็ไม่ใช่หน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะเตือนเช่นนั้น จึงเป็นการจวนใจอยู่ และอีกประการหนึ่ง เบียดประชุมให้ไปครึ่งละสองบาท แม้แต่จะไม่เป็นการพอเพียง ก็เป็นการเปลืองเงินของหลวง แต่ว่าจะให้ดีแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อยุบแล้วโอนเงินค่าเบียดประชุมนี้ให้แก่สมาชิกเทศบาลยังจะดีกว่า เวลาสมาชิกเทศบาลของเรายังไม่ได้รับเบียดประชุมเลย และเขาก็บ่นกันว่าไม่มีสิทธิ์รับเบียดประชุม และเกณฑ์ให้เขามาเป็นสมาชิกเพราะเหตุอันใด นี่เป็นข้อที่ควรคิด เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่ายุบเสียแล้วโอนเงินไปทำประโยชน์อย่างอื่นจะดีกว่า ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับผู้นับญัตตินี้

ขุนวรสิขัฐตรณเวทย์ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย) : เมื่อข้าพเจ้าได้ฟังคำอภิปรายของท่านผู้เสนอญัตติแล้ว ทำให้เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติเดิมที่มีอยู่นั้น ไม่ใช่ว่า ไม่มีประโยชน์แก่หลักการของพระราชบัญญัติเดิมที่ได้บัญญัติไว้ นั้น ไม่ใช่ว่า ไม่มีประโยชน์ ยังมีประโยชน์ที่อยู่ แต่หาก

ว่าการปฏิบัติงานของทางรัฐบาลนั้น
บกพร่อง คือโดยเฉพาะ เข้าใจว่าเป็น
กระทรวงมหาดไทย เพราะว่าเมื่อทาง
ฝ่ายสมาชิกสภาจังหวัด ได้ให้ข้อแนะนำ
มาประการใดแล้ว ทางกระทรวงมหาด-
ไทย มิได้โต้ตอบและชี้แจงให้ทางฝ่ายที่
ทำการประชุมทราบว่ากิจการนั้นควรจะ
ปฏิบัติหรือไม่ควรจะทำปฏิบัติอย่างไรต่อไป
ก็เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ทางที่จะแก้ไขใน
เรื่องนี้ ข้าพเจ้าคิดว่า ไม่ใช่แก้ไขด้วย
การยกเลิกพระราชบัญญัติเสีย แต่
จะได้แก้ไขกัน ในระหว่างผู้ปฏิบัติ การ
คือว่า ผู้ปฏิบัติจะต้องพยายามทำการ
ให้สมความประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินั้น
อีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ยินมา
บ้างเหมือนกันว่า ในการที่กระทรวง
มหาดไทยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ไม่ทำการติดต่อ
ในเรื่องนี้กับสมาชิกสภาจังหวัด ในเมื่อ
สมาชิกสภาจังหวัดให้คำแนะนำมาแล้ว
นั้น บรรดาสมาชิกสภาจังหวัดก็รู้สึกว่
กิจการที่ทำไปแล้วนั้นไม่ได้เป็นดี ใคร
อยากจะทำให้เป็นไปอย่างไรต่อไป
เพราะว่าการทำงานนั้นก็ต้องหวังผล
จะต้องหวังว่ากิจการที่กระทำนั้น จะต้อง
ได้ดำเนินไปอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อเป็น
เช่นนั้นแล้ว ในการที่จะยกเลิกพระราช-

บัญญัติเสียโดยขอให้สภาฯ รับหลัก
การนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าเราน่าจะยับยั้งไว้
แต่น่าจะเป็นเรื่องที่จะทำความเข้าใจ
ให้ทางฝ่ายรัฐบาลรู้ว่าเมื่อรัฐบาล ได้ตั้ง
รูปไว้แล้วว่าการที่จะจัดระเบียบเทศบาลนั้น
รัฐบาลได้ตั้งใจว่ารัฐบาลจะเป็นข้างเท
หน้า และฝ่ายราษฎร ซึ่งมาตั้งในสภา
จังหวัดนั้นประสงค์จะข้างเทหลัง ก็เมื่อ
เป็นเช่นนั้นแล้ว ข้างเทหน้าจะต้อง
ให้ดียิ่งขึ้น และแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น กิจการ
นั้นก็บรรลุผลตามความประสงค์ และ
อีกประการหนึ่ง ในการที่สภาผู้แทน
ราษฎร ได้ให้สิทธิแก่พลเมืองไปแล้ว
ให้สิทธิเขาในทางที่จะมา ให้คำแนะนำ
หรือรับการปรึกษาเช่นนั้น ถ้าหากว่าจะ
เลิกเสียก็อาจจะกระไรอยู่ เหตุฉะนั้นข้าพ-
เจ้าจึงได้เสนอให้ที่ประชุมนี้ทราบ

นายเนย สุจิมา (ผู้แทนราษฎร
จังหวัดอุบลราชธานี) : ร่าง
พระราชบัญญัตินี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณา
ด้วยดีแล้ว เห็นว่าในเวลานี้ยังไม่เป็น
การสมควรที่จะยกเลิก ด้วยเหตุว่าประ
โยชน์ที่พึงจะได้ตามพระราชบัญญัติเดิม
ก็มีอยู่ ๒-๓ ประการ ซึ่งเป็นประโยชน์
แก่รัฐบาล คือสภาจังหวัดมีหน้าที่ในการ

ที่จะแบ่งกันในเรื่องเงินอุดหนุน ซึ่งรัฐบาลได้ให้แก่เทศบาลประการหนึ่ง และประการที่สองเกี่ยวกับการเงินที่ตั้งทางจังหวัด ซึ่งสภาจังหวัดจะต้องตั้งกรรมการขึ้น แล้วประการที่สาม สภาจังหวัดมีหน้าที่ในการควบคุมงานฝ่ายบริหารส่วนท้องถิ่น คือ เกี่ยวด้วยการตั้งกระทู้ถามต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการจังหวัดได้ปฏิบัติไป และนอกจากนี้ประโยชน์ข้ออื่น ๆ อีกคือ ประโยชน์ที่แนะนำฝ่ายบริหารให้ปฏิบัติ การยังความปลอดภัย และนำความผาสุกให้แก่ราษฎรในท้องถิ่นจริงอยู่ซึ่ง ผู้เสนอเห็นว่าข้อแนะนำซึ่งสมาชิกได้ลงมติเสนอเข้ามายัง กระทรวงมหาดไทยต่าง ๆ นั้น ไม่ได้รับผลประโยชน์อย่างไรก็ได้ เป็นความจริง ข้าพเจ้าเห็นด้วย อาศัยเหตุที่ว่าสภาจังหวัดมีทั้ง ๗๑ จังหวัด การแนะนำเข้ามา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดของข้าพเจ้าตั้งร้อยเรื่อง เจ้าหน้าที่ทางกระทรวง ข้าพเจ้าคิดว่าจะคงมีเวลาทำการ สะสางอยู่แต่ยังไม่สำเร็จไปได้ ด้วยการแนะนำบางประการ และจำเป็นจะต้องนึกถึงประโยชน์ส่วนได้เสียของชาติด้วย เพราะฉะนั้นจำเป็นอยู่เองที่จะคอยให้ท่านนั้นไม่ได้ นี่เป็นความเห็นของข้าพเจ้า

อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าขอวิงวอนให้สมาชิกในสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าอย่าเพิ่งเลิกเลย เราเพิ่งตั้งมาไม่กี่ปีเอง

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น.
(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย):

ในการที่ท่านสมาชิกได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบเทศบาลแก้ไขเข้ามาโดยมีสาระสำคัญในเรื่องการยกเลิกสภาจังหวัดนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าท่านสมาชิกผู้เสนอและผู้ซึ่งสนับสนุนนั้น อาจจะเป็นแต่เพียงว่า เราคิดเอา และนึกเอาในเบื้องต้นทีเดียว ข้าพเจ้าใคร่จะทราบก่อนว่าที่ท่านสมาชิกผู้เสนอเห็นว่าสภาจังหวัดไม่มีประโยชน์นั้น ท่านทราบได้อย่างไร นี่ประการหนึ่ง และในประการที่สอง ถ้าท่านทราบว่าสภาจังหวัดไม่มีประโยชน์ก็คุ้มกับเงินที่ได้ให้ไปนั้น เป็นแต่เฉพาะในสภาจังหวัดของท่านหรือโดยสภาจังหวัดทั่วไป นี่ก็อีกข้อหนึ่ง ซึ่งทั้งสองข้อนี้ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าท่านสมาชิกไม่มีตัวเลข ไม่มีเครื่องมือ และไม่มีทางสอบสวนดีกว่าทางฝ่ายรัฐบาลซึ่งได้ควบคุมกิจการนี้อยู่ และการที่กล่าวเรื่อย ๆ ไม่มีประโยชน์นั้นก็ไม่มีหลักฐานสนับสนุน นอกจากนั้นคำ

ซึ่งแรงเหตุผลของท่านเอง บอกว่า โดยเหตุว่าไต่ผลไม่คุ้มกับเงินที่เสียไป ก็จะยกเลิกเสียชั่วคราว นั่นก็หมายความว่าท่าน สมาชิกเอง เห็นว่าสภาจังหวัดยังมีประโยชน์อยู่ การเลิกชั่วคราวนี้ และต่อไปก็ควรจะจัดตั้งสภาจังหวัดอีก ซึ่งเป็นการชักกันอยู่ในตัวเอง เพราะเหตุว่าเราได้เริ่มงานสภาจังหวัดมาแล้วสองปี ได้เสียเงินเสียทอง ได้ฝึกหัดคนไปในการนี้ เป็นจำนวนนี้พอจะเรียกได้ว่าพอควร และการที่จะเลิกสภาจังหวัดเสีย และจะไปตั้งต้นกันใหม่ ในเวลาอีกสองสามปีข้างหน้า นั้น ไม่ใช่เป็นวิธีการที่ถูกที่สภาฯ นี้ จะกระทำ ถ้าสภาจังหวัดในเรื่องหลักการเป็นของดีแล้ว และมีข้อบกพร่องประการใดในการที่จะแก้ไขก็ควรจะแก้ไขให้เป็นไปด้วยดี ความอีกข้อหนึ่งที่ท่านว่าสมาชิกสภาจังหวัดโดยทั่วๆ ไปที่ต่งชน ไม่ได้ประโยชน์คุ้มกับค่าใช้จ่าย ข้าพเจ้าขอแสดงซึ่งแรงคงนี้เพื่อเป็นเครื่องประกอบของสภาฯ ในการวินิจฉัย ก็คือว่า ในหน้าที่ของสภาจังหวัดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาลนั้น ขอจำแนกข้อสำคัญ ๕ ข้อด้วยกัน คือในข้อที่ ๑ ก็หมายความว่าหน้าที่ในการตรวจหรือรายงานในเรื่องงบประมาณจังหวัด และสอบ

สวนคลังจังหวัดซึ่งจ่ายตามระเบียบซึ่งได้ตราพระราชกฤษฎีกาไว้แล้ว และเวลานี้รัฐบาลยังไม่ได้ตั้งงบประมาณจังหวัด ในรูปทุกจังหวัดก็ตาม และหมายความว่า มีข้อผูกพันแผ่นดินทางจังหวัดจะไปเปลี่ยนแปลงโดยยากก็ดี แต่สภาจังหวัดก็ย่อมมีประโยชน์ในการพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องการตั้งงบประมาณ แล้วรวมทั้งการควบคุมเงินที่จะไม่ให้รั่วไหลไป นี้ก็มีประโยชน์ ในข้อสามเรื่องการแบ่งสันปันส่วนเงินให้แก่เทศบาลนั้น ก็ยังไม่สู้จะเกิดประโยชน์มากนัก เพราะเหตุที่ว่าพระราชบัญญัติรายได้ มีแต่เฉพาะภาษีรถยนต์ และเฉพาะในจังหวัดหนึ่งก็มีเทศบาลแต่เพียงแห่งเดียว ซึ่งเป็นส่วนมากหรือเกือบทั้งหมด เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ท่านจะทำอย่างไรให้สภาได้ใช้ประโยชน์เช่นนี้ และท่านอย่าลืมว่าในจังหวัดหนึ่งๆ จะต้องมืเทศบาล ๑๐ แห่ง ๒๐ แห่งแล้วแต่ จะเต็มพื้นที่ในจังหวัดนั้นก็เมื่อเทศบาลมีแต่แห่งเดียวสภาจังหวัดก็ไม่มีอำนาจและไม่มีประโยชน์ในชั้นนี้ แต่ว่าในต่อไปก็ย่อมจะมีประโยชน์ ในข้อ ๓ ในเรื่อง การเสนอข้อแนะนำรัฐบาล ในการประกอบและกิจการเกี่ยวกับการเกษตร การขนส่ง การค้าขาย การ

เศรษฐกิจ ความสงบเรียบร้อยศีลธรรม
อันดี และกิจการอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนส่งเสริม
สวัสดิภาพของประเทศ ในข้อนี้
ท่านสมาชิกได้รับ อยู่แล้ว ว่าสมาชิกสภา
จังหวัดนั้นรัฐบาลได้วางหลักการในเรื่อง
การคัดเลือกบุคคล ซึ่งมีอาชีพต่าง ๆ เข้า
มาเป็นสมาชิก และในจังหวัดหนึ่ง ๆ ได้
เสนอข้อแนะนำต่าง ๆ มายังรัฐบาลเป็น
อันมาก นั่นก็เป็นการรับอยู่โดยตรงแล้ว
ว่าสภาจังหวัดนั้นได้มีประโยชน์ คือว่า
คำอภิปรายของท่านสมาชิกเป็นการชักจูง
เอง คือหมายความว่าสภาจังหวัดได้ใช้
สิทธิและอำนาจตามที่ พระราชบัญญัติได้
ให้ไว้แก่ประชาชนแล้ว แต่ในการเสนอ
นั้นท่านสมาชิกเข้าใจเขาเองว่าคำแนะนำ
ของ สมาชิกสภาจังหวัด ไม่ได้รับการ
พิจารณา นั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าท่าน ได้
รู้ได้อย่างไร และเมื่อส่งมายัง กระทรวง
มหาดไทย นั้น กระทรวงมหาดไทย ไม่ได้
ดำเนินการอย่างไร ข้อนี้เป็นการเข้าใจ
ผิดในทางปฏิบัติในเรื่องนี้ คือว่า เมื่อ
สภาจังหวัดได้มีความเห็นแนะนำรัฐบาล
ประการใด คณะกรรมการจังหวัดก็ไต่
ตรองอีกชั้นหนึ่ง และถ้าเห็นว่าการแนะนำ
มานั้นอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย และ

จะเป็นประโยชน์แก่รัฐ คณะกรรมการ
จังหวัดก็ได้แยกเรื่องส่ง ไปยังกระทรวง
ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น และโดย
เฉพาะกระทรวงมหาดไทยที่ท่านว่าทำงาน
ล่าช้ากว่าเรื่องนั้น ข้าพเจ้าเสียใจว่า
ท่านทราบข้อเท็จจริงไม่ได้แน่นอน เมื่อ
ปี พ.ศ. ๒๔๗๘ มีข้อเสนอแนะนำเรื่อง
๑๘๒ เรื่อง และในปี พ.ศ. ๒๔๗๘
มีเรื่องเสนอเข้ามา ๗๔ เรื่อง ซึ่งก็ได้
จัดการจนจะสิ้นเชิงแล้ว และส่วนข้อ
แนะนำต่าง ๆ ก็ได้ดำเนิน ที่เกี่ยวกับ
กระทรวงอื่น ๆ ก็ได้ส่งต่อไปตามระเบียบ
การตอบ เป็นเช่นนี้ ข้อเสนอบางเรื่อง
เป็นเรื่องตอบรับทราบก็มี และบางเรื่อง
ก็พิจารณาดำเนินงานต่อไปก็มี และเป็น
ต้นว่าในเรื่องการทั่ว ๆ ไป กำลังสำรวจ
เท่าที่มีอยู่เวลานี้ ไม่เป็นการเพียงพอ ควร
จะเพิ่มเติมเป็นต้น ก็หมายความว่า เป็น
เรื่องที่รู้อยู่แล้ว และบางเรื่องเช่นพระ
ราชบัญญัติสาธารณสุขก็เป็น เรื่อง ที่ควร
จะประกาศในราชกิจจานุเบกษา นี้ก็ไม่มี
อะไรจะตอบ และรัฐบาลก็ได้ทำแล้ว
เช่นในเรื่องการเอาเงินที่จังหวัดให้มาไป
สร้างถนนสายไหน แล้วส่วนเงินที่รัฐ-
บาลแบ่งมาให้ นั้นควรจะทำถนนสายไหน

คณะกรรมการจังหวัดก็มีหน้าที่อยู่แล้ว เหล่านี้ก็ได้ปฏิบัติไปแล้ว และบางกรณีก็ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน ท่านสมาชิกควรจะระลึกว่าราษฎรของเราเพิ่งจะเริ่มรู้สึกในทางการเมืองเช่นนี้ ถ้าแนะนำซึ่งมีมายังรัฐบาลนั้นท่านก็ย่อมจะทราบว่า พวกสมาชิกสภาจังหวัดไม่มีเครื่องมือคือหมายความว่าไม่มีตัวเลขและเครื่องหมายอะไรมากมายกว่ารัฐบาล และในเรื่องพันความรู้ของเขาก็มีน้อย และทั้งนี้ไม่ใช่เป็นความคิดของเขา เพราะเราไม่ทำให้แก่เขา เขาก็มีความรู้บ้าง ทำไมเราไม่ให้ความรู้เขาให้มากกว่า ก็หมายความว่าในเหตุผลที่ยืนยันส่วนมากที่แนะนำมานั้นก็เป็นเรื่องซึ่งไม่ลึกซึ้งอะไร และพิจารณาขึ้นมาบ้างเพียงชั้นเดียวหรือครึ่งชั้นบ้าง ครั้นเรื่องนั้นได้มาถึงรัฐบาล เมื่อพิจารณากันทางรัฐบาลก็เป็นภาระใหญ่ไปก็มี และเป็นภาระกลายเป็นหรือเรียกว่าเกือบจะเป็นการสร้างเมืองก็มีเป็นต้น รัฐบาลก็ได้ทำไปแล้ว และอย่างไรก็ดี รัฐบาลยอมรับว่าข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาจังหวัดนั้นเป็นประโยชน์ แต่ในบางจังหวัดอาจจะไม่มีประโยชน์ก็ได้ แต่ในเรื่องทั่ว ๆ ไปแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่ามีประโยชน์ ต่อไปในข้อที่ ๔

ก็คือว่าหน้าที่ของสมาชิกสภาจังหวัดในเรื่องการตั้งกระทู้ถามคณะกรรมการจังหวัดในเรื่องกิจการต่าง ๆ ภายในจังหวัด นั้นสมาชิกสภาจังหวัดก็ได้นิยมเป็นอย่างยิ่ง และได้ใช้สิทธิ์อันนี้มาก และประโยชน์จะได้เป็นประการใดก็เป็นเช่นเดียวกับสภาผู้แทนราษฎร ทั้งที่ท่านสมาชิกก็ได้สนใจเป็นอันมาก และได้ตั้งกระทู้ถามอยู่เนือง ๆ ในเรื่องตั้งกระทู้ถามของสมาชิกสภาจังหวัดเป็นประโยชน์มากในเรื่องการควบคุมข้อบกพร่อง ซึ่งทางฝ่ายบริหารนั้นก็ได้ใช้เป็นประโยชน์ และส่วนหน้าที่อันสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ก็คือในเรื่องการปรึกษาในปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องที่รัฐบาลร้องขอ ในเรื่องนี้ก็ไม่มีอะไรมากนักและที่ไม่ได้ไปจากรัฐบาลโดยตรงก็ไปจากฝ่ายบริหาร เป็นต้นว่าในเรื่องการแบ่งเขตอำเภอและการแบ่งเขตอื่น ๆ เช่นการแบ่งเขตตำบล และในเรื่องอื่น ๆ อีก เป็นต้น ซึ่งก็ได้ใช้ประโยชน์อยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการประกอบการพิจารณาของท่านสมาชิกทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอเสนอว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปในกิจการของสภาจังหวัดนั้นก็คือว่าในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ เราได้เสียเงินไปเป็นจำนวน ๘,๓๗๐ บาท

๑๑"สตางค์ ใน พ.ศ. ๒๕๗๕ รวมทัง
 ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ๆ รวม
 ๕ ปีเราได้ ใช้เงิน ๘๖,๘๐๘ บาท ๕๗
 สตางค์ หมายความว่าค่าใช้จ่ายในทาง
 สภาจังหวัดนั้นเสียเงินในปีหนึ่งเราเสียไป
 ปีละแปดหมื่นบาทในปีซึ่ง ไม่มี การเลือก
 ตั้งสมาชิกสภา จังหวัด ๗๐ แห่ง
 เรามีจำนวนสมาชิก ถึงแม้ว่าจะตั้งสมาชิก
 ประเภทสองกึ่งหนึ่งเป็นจำนวนสองพันเศษ
 และนอกจากประโยชน์ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้า
 ได้ชี้แจงมาแล้วนั้นยังมี ประโยชน์ ในข้อ
 อื่น ๆ คือว่าสภาจังหวัดนั้นย่อมจะเป็นองค์
 การ อัน สำคัญ ใน การ ที่จะ ประสานงาน
 ของราชการกับราษฎร และเนื่องจาก
 สมาชิกสภาจังหวัดเป็นผู้แทนฝ่ายราษฎร
 มีหน้าที่ ให้ คำ ปรีกษา แนะนำ แล้วยังมี
 หน้าที่ ในการ ตรวจตราสอบสวน กิจการ
 ของราชการบางประการ เช่นในเรื่อง
 งบประมาณและคลังจังหวัดเป็นต้น สภา
 จังหวัดเปรียบประดุจโรงเรียน ในระบอบ
 รัฐธรรมนูญ ก็หมายความว่าท่านได้
 ตั้งโรงเรียนชั้น ๗๐ จังหวัดและมีนักเรียน
 ประมาณสองพันคนเศษ แม้จะเสียเงิน
 เพียงแปดหมื่นบาทเศษ ถ้าฟังท่านข้า-
 พเจ้าก็เห็นว่าคุ้มแล้ว ก็อนักเรียนที่มีอยู่
 นั้นเป็นนักเรียน ที่นิยม ในการ ที่จะขยาย

ความนิยมและความรู้ ไปให้แก่ครอบครัว
 เป็นอันมาก ถ้าฟังประโยชน์เพียงท่าน
 ข้อเดียวก็เห็นว่าคุ้มแล้ว ที่ข้าพเจ้าประ-
 หลาดใจก็คือว่าทำไมท่านสมาชิกจึงมีความ
 คิดเห็นในการที่เสนอ พระราช บัญญัติยก
 เลิกสภาจังหวัดเสีย ถ้าแม้ว่าท่านเห็น
 ว่ากิจการใด ไม่ดี ท่าน ก็ควร จะ เสนอร่าง
 พระราชบัญญัติให้ดียิ่งขึ้นกว่านั้น ถึงแม้
 ว่าท่านเห็นว่าสภาจังหวัดไม่มีคุณภาพพอ
 ท่านก็ควร จะ ส่งเสริมให้สมาชิกสภาจังหวัด
 ได้มีคุณสมบัติดีขึ้น แล้วกิจการที่เราได้
 เริ่มกันมาประมาณสองปีเศษเท่านั้น เรา
 ใช้เวลาสี่ปีก็เข้ารูป และในเรื่องการหา
 สถานที่และหาเก้าอี้ หรือ จัด ข้าวของ และ
 ะไรนั้น ท่านจะเห็นได้ว่าจะให้ได้ประ-
 โยชน์มากมายนั้นย่อมจะไม่ได้อยู่เอง อีก
 ประการหนึ่ง การที่ตั้งจังหวัดนั้นเท่าที่
 สมาชิกได้อภิปรายไว้แล้วว่าเท่ากับรัฐบาล
 ได้มอบสิทธิในเรื่องการเมืองให้แก่ราษฎร
 ถ้าท่าน จะ ตู ร้าง พระราช บัญญัติ ที่ ท่าน
 สมาชิกเสนอแล้ว จะ เห็น ว่าร้ายแรง มาก
 เชิญเข้ามาแล้วตะเพิดออกไปอีก ตักลง
 บูโหระยกโต๊ะขว้างทิ้งเสียหมด ข้าพเจ้า
 ประหลาดใจมากที่ ท่าน มีความคิดเช่นนั้น
 และนอกจากนั้นคิดว่าท่านคงจะไม่มีหลัก
 ฐานและเหตุผลพอดีกว่ารัฐบาล ในข้อ

ที่ท่านกล่าวอ้างว่าสภาจังหวัด ไม่มีประโยชน์คุ้มเงินจริง ท่านก็ควรที่จะแก้ไขให้มีประโยชน์ขึ้นมา เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงไม่เห็นว่าจะมีเหตุผลแม้แต่น้อยในการที่จะรับหลักการ

หลวงศรีประกาศ (ผู้แทนราษฎร จังหวัด เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าได้ฟังท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยชี้แจงเหตุผล ที่ได้ปฏิบัติทางในกระทรวงมหาดไทย ว่ารัฐบาลได้มีหลักฐานพอ และกล่าวว่าสมาชิกมีหลักฐานอะไรเช่นนี้ ข้าพเจ้าขอประทานกราบเรียนว่าข้าพเจ้ามีหลักฐานแน่นอน เพราะเหตุว่าเมื่อเวลาประชุมครั้งที่ ๒ รัฐบาลไม่ได้แจ้งให้ทราบว่าจะเอาหรือไม่เอาดีหรือไม่ดีก็ไม่แจ้งให้ทราบ นี่แสดงให้เห็นว่าท่านไม่เอาใจใส่ เราไม่มีอะไรจะไปแจ้งแก่สภาจังหวัดเลย และมีอะไรบ้างที่ท่านไม่เอาในเวลาพิจารณาถ้าท่านเห็นว่าไม่ดี ควรจะเป็นอย่างนั้นควรจะเป็นอย่างนี้ ท่านควรจะไปบอกไป แต่นี่ส่งมากหลาย ๆ นี่ก็เป็นพยานหลักฐานข้อหนึ่งละ ส่วนกระทรวงมหาดไทยที่ท่านว่าทำชอบแล้ว อะไรแล้ว และบอกว่าทำอะไรต่าง ๆ นั้นสุดที่สมาชิกจะหาได้

หรือทราบได้ เรื่องที่ท่านควรแจ้งให้สมาชิกทราบสมาชิกจะได้รู้ มิฉะนั้นแล้ว จะไม่รู้ว่าจะไรดีหรือไม่ดี สมาชิกได้ถูกแต่งตั้งมากยคนที่ทำงานเพื่อเป็นเกียรติยศของสภา แต่เมื่อได้ให้คำแนะนำไปแล้วก็หายเสียเช่นนี้ ขอให้ท่านนึกดูบ้างว่าจะเป็นอย่างไร สิ่งใดที่ท่านเห็นว่าไม่ควรแก้ไขดีกว่าดีแล้วเราก็ไม่ควรจะแก้ไข สิ่งใดที่ท่านเห็นว่าควรแก้ไข เราไม่ควรจะทิ้งเอาไว้ ทิ้งไว้ทำไมกัน ทางรัฐบาลบอกว่ารัฐบาลได้ทำด้วยเหตุผล ซึ่งมีหลายประการแล้ว แต่ส่วนสมาชิกนั้นหาไม่รู้จะไปรู้ได้อย่างไร เพราะไม่ได้แจ้งให้เขาทราบในข้อที่ว่าสภาได้ทำการจัดการแบ่งปันเงินงบประมาณ เงินงบประมาณก็ไม่ได้แบ่ง คลังเขงคงมีอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น สภาจังหวัดไม่มีอำนาจไปแบ่งผลประโยชน์รายได้เลย ซึ่งไม่ได้ผลคุ้มเต็มที่ ส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่เทศบาลแล้วก็ให้คณะกรรมการแบ่งได้ ซึ่งเวลานี้เราเห็นว่ายังไม่ถึงคราวอีกประการหนึ่ง ในข้อที่ว่าเราเสียเงินเพียงเล็กน้อยนั้น เรื่องนี้เราสอนคนมาเป็นก่ายเป็นกองแล้ว และเราจะมาเลิกเสียเช่นนี้จะคุยอย่างไร หรือว่าท่านเรียกคนมานั่งประชุมแล้วท่านก็จะให้เลิกเสีย

นักวิจัยเหมือนกัน ที่จริงข้าพเจ้าได้พิจารณาในการเหล่านั้นแล้ว รู้ว่าเขาเรียกประชุมกันให้เราเพียงไร แค่นั้น แล้วผลต่าง ๆ ที่ได้พิจารณาแล้วจะเลิกเสีย เช่นนี้ ในเรื่องคำพาหนะและคำอะไรเหล่านั้นไม่น่าจะเสียหายอะไร ไม่มีที่ไหนในโลกนี้ที่ทำอะไรไม่ผิด ทำอะไรแล้วต้องมีผิดเสมอ เว้นไว้แต่ที่เราผิด เราจะคือต่อไปเท่านั้น เมื่อรู้ว่าผิดแล้วยังขึ้นทำ ไม่หาหนทางทำให้ดี ก็เป็นเรื่องที่จะทำให้เกิดการอื่น ๆ เสื่อมเสียไปด้วย เราทำกันอีกทีก็กรีกโครม แต่ผลก็ไม่ได้รับนั่นเอง ผลนั้นไม่มีเลย โครงการ ของ กระทรวงมหาดไทยนั้นดี ข้าพเจ้ารับรอง และข้าพเจ้าเคยเป็นกรรมการในครั้งแรก เราก็ได้พิจารณาว่าอะไรควรจะทำในขั้นต้นของเรา ถัดนั้นต่อมาเขาได้ให้ข้อแนะนำมาเช่นนั้น แต่รัฐบาลก็ไม่ได้ตอบว่าอะไร อย่างน้อยจะเอาหรือไม่เอา และไม่เอาเพราะอะไร ควรแจ้งให้เขาทราบ และถ้าแจ้งให้เขาทราบแล้ว และเมื่อเขามาประชุมกันในคราวหลัง ๆ เขาก็จะดีใจและมีกำลังใจขึ้นอีกในการที่แนะนำไปนั้น บอกไปก็เปล่า เช่นนี้จะได้ประโยชน์อะไร เอาสตางค์โยนน้ำยังจะคงบ่อม และนี่เมื่อบอกไป

แล้วไม่ได้อะไรเสียเลย เจียบ เจียบหาย พวกเขาจะมีใจอะไร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะเลิกสภาจังหวัดเสียจะดีกว่า นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ (ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี) : พระราชบัญญัติยกเลิกสภาจังหวัดนี้ ข้าพเจ้ายังไม่เห็นพ้องด้วยกับที่เสนอ เรื่องนี้เมื่อเราได้มองดูตาม พระราชบัญญัตินี้แล้ว เราจะแลเห็นว่าองค์การ ของ สภาจังหวัดนั้นอยู่ในความสนใจมาก หมายความว่า ได้ควบคุมงานบริหารบางอย่างซึ่งสมาชิกทั้งหลายยอมรับรองดีแล้ว แต่หากกระทรวงมหาดไทยยังบกพร่องอยู่บางส่วน บางประการ ฉะนั้นท่านสมาชิกจึงเสนอญัตติให้เลิกสภาจังหวัดเสีย สำหรับข้าพเจ้าเห็นว่าองค์การนั้นยังไม่ควรจะให้เลิกการปกครองของประเทศสยามเวลานี้ปกครองอยู่ในระบอบประชาธิปไตย ต้องการให้พลเมืองทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ ทุก ๆ ประการ เขาต้องการใช้สิทธิของเขาเต็มที่ตามกฎหมาย สมาชิกทุกท่านที่นั่งในที่นี้ได้รับเลือกมาจากราษฎร ทั้งนี้เพื่อควบคุมการงานในฝ่ายบริหาร สภาผู้แทนราษฎรนั้นมีจำนวนสมาชิกน้อยเพียง ๘ คนเท่านั้น ฉะนั้นจึงยากที่ประชาชนทั่วไปได้มีโอกาส

รับเลือกเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร จำต้องหาจ้างไปทางสภาจังหวัด
บ้าง เพื่อให้เขาได้รับสิทธิในการที่จะมา
ควบคุมในทางฝ่ายบริหาร ส่วนท้องถิ่น
กล่าวคือไม่ใช่ข้าหลวงประจำจังหวัดทำ
ตามอำนาจโดยอำเภอใจตนเอง นี้ก็นับ
ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเหมือนกัน เรื่อง
การใช้เงินงบประมาณนี้ เมื่ออันสมัค
เปลี่ยนการปกครอง ฝ่ายบริหารใช้กัน
ได้ตามความพอใจโดยไม่มี การควบคุม
ขณะนี้เป็นระบอบประชาธิปไตย การงาน
จำต้องดำเนินไปตามกฎหมาย โดยเคร่ง
ครัด สมาชิกสภาจังหวัดนั้นจึงควรจะได้รู้
เห็นกิจการต่าง ๆ ในส่วนจังหวัดเพื่อจะ
ควบคุมได้ ถ้าเลิกสภาจังหวัดเสียแล้ว
สิทธิที่ประชาชนได้รับอยู่แล้วก็จะเป็นอัน
ถูกตัดไปเสีย ข้าพเจ้ารู้สึกว่ประชาชน
จะทอดถอนใจ ซึ่งบางทีอาจจะล้มระบอบ
ประชาธิปไตยและกลับเป็นระบอบเก่าอีก
ก็ได้ องค์การของจังหวัดในพระราช-
บัญญัติจัดระเบียบเทศบาลเป็นองค์การที่
ดีนักหนา ฉะนั้นจึงยังไม่ควรที่จะเลิกเสีย
ประการหนึ่งเราได้มีเทศบาลเกิดขึ้น กิจ
การต่าง ๆ ก็ต้องผ่านขึ้นไปตามลำดับชั้น
สภาจังหวัดรับเป็นที่ปรึกษาของข้าหลวง

ประจำจังหวัด ฉะนั้นจึงต้องรับรู้ในเรื่อง
นี้ไว้ด้วย คล้ายกับเรามีสภาสูงและสภา
ต่ำ ย่อมให้ความสะดวกในการพิจารณา
ยิ่งขึ้น ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่ยังไม่ควรที่
จะเลิก อนึ่งหากยังคงมีสภาจังหวัดอยู่
เช่นนี้ก็นับว่าเป็นการกระตุ้นเตือนให้
ประชาชนได้รู้และรักษา ระบอบ ประชา
ธิปไตยและรู้จักสิทธิ และหน้าที่ดียิ่งขึ้น
ประชาธิปไตยจะฝังแน่นแน่น เหตุฉนั้น
ข้าพเจ้าเห็นว่าสภานี้ยังไม่ควรที่จะรับหลัก
การนี้ แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้และ
ควรให้สภาจังหวัดอยู่สืบไป

พระพิไลยสุนทรการ (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดภูเก็ต) : ข้าพเจ้าเห็น
ว่ยังไม่ควรเลิกสภาจังหวัด เพราะ
สภาจังหวัดนี้ของเดิมมีอยู่แล้ว เขาเรียก
ว่ากรมการพิเศษ กรมการพิเศษจะเรียก
ว่าสภาจังหวัดก็ได้ สมาชิกสภาจังหวัดใน
จังหวัดข้าพเจ้าเวลานี้เขาก็ได้ทำ ประ-
โยชน์อยู่เป็นอันมาก ถ้าจะเลิกเสียเวลา
นี้แล้วต่อไปจะหากรมการพิเศษและ
สมาชิกสภาจังหวัดยาก เพราะฉนั้น
ข้าพเจ้าเห็นว่ไม่ควรเลิก

พระสารสาสน์ ประพันธ์ (รัฐมน-
ตร) : ข้าพเจ้าขอเสนอว่า เครื่องจักร

เครื่องหนึ่งเราสร้างไว้ ้วยความ ประณีต เป็นอย่างดีเป็นเวลา ๕ ปีมาแล้วเราเห็นผล เป็นอย่างดีแล้ว ทำงานในเครื่องจักรนั้น เราไม่ชอบเครื่องจักรชั้นหนึ่ง เราโยน มันทิ้งเสีย เช่นนี้เครื่องจักรนั้นจะเดิน ได้หรือ เราจะปล่อยให้เป็นอย่างนั้นหรือ

ขุนพิเคราะห์คดี (ผู้แทนราษฎร จังหวัด ชุขันธ์) : การที่จะเลิกสภา จังหวัด ข้าพเจ้า ไม่เห็น พ้อง ้วย เพราะระบอบที่เราได้จัดการ ก็มี เหมือน กับที่ คุณ พระ สาร สร สนั่น ประพันธ์ พุค ก็เมื่อเป็นเครื่องจักรให้รัฐบาลถือ หาง เสือแล้ว เราจะเดินรูปไหน นี้เดินรูป ประชาธิปไตย กรันเดินรูป ประชาธิปไตยแล้ว จะ ทำอย่าง ไร จึง จะ ทำ ให้ เจริญ ภูมิภาคเราเลือกพลเมืองของเราว่า การในจังหวัดของเขา เมื่อเลือกเข้ามา แล้วเขามีหน้าที่อะไร เรามีหน้าที่ควบคุมกิจการในที่นั้น ตลอดถึงเทศบาลที่จะ ให้ มี การ ใต้และ การ เสียทุกอย่างนี้ นับว่าเราได้เลือกเขาเข้ามาอยู่ในแผ่นดิน มาก เหตุใดพลเมืองเลือกเข้ามาเป็นส่วน รวมเลือกในราว ๓๐๐ คน เราได้เลือก ขึ้นมาคนหนึ่ง และได้เลือกผู้นำทาง ของประชาชน มีการเลือกพวกแพทย์ พวกศูทร กรรมกร ฯลฯ เข้ามา เราเลือก

สมาชิกในระบอบนี้ และสมาชิกที่เลือก เข้ามาไม่เข้าใจในระบอบนี้ และเขาได้ เดินทางไปอุบลฯ กับเดินทางไปทาง บั๊กซ์ไค์ เหตุฉะนั้นเราจะต้องคอย ๆ ส่ง สอนอบรมเสียก่อน เหมือนอย่างเครื่อง- จักร เราจะต้องฝึกอย่างนี้แหละเขา ไม่ฝึก อย่างนี้ทำอะไรจะเอาที่ของรถไฟซึ่ง รัฐ- บาลห้ามไว้ ที่นี่ยากจะเปิดให้ราษฎร เป็นความเห็นประโยชน์ส่วนตัว ไม่มอง เห็นประโยชน์ส่วนรวม เป็นอย่างนี้ กระทรวงมหาดไทยเมื่อ อี ก อัก เช่น นี้ ก็ต้องคอยแก้ไขเครื่องจักรตัว ไหน ที่ติด ขัด เมื่อเครื่องจักรตัวหนึ่งมันขัดก็เพิ่ม มันเสียและถ้าเช่นนั้นแล้ว จะเลิกสภา จังหวัด ก็เลิกสภาแผ่นดินเสีย ข้าพเจ้า เห็นว่าให้ลงไว้ตามเดิม ไม่ควรจะยกเลิก ข้าพเจ้าขอให้ลงมติ

พระพิไลยสุนทรการ ขุนศูทรการ
พิจิตร รับริง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เมื่อมีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว ข้าพเจ้า จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย ผู้ใดเห็นว่า ควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ นี้ไว้พิจารณาต่อไป ขอให้ไปปรคยอมมือขึ้น (สมาชิกยกมือ ๖ ท่าน)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
ผู้ใดไม่เห็นด้วยขอ ได้โปรดยกมือขึ้น
(สมาชิกยกมือ ๔๒ ท่าน)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร
เป็นอันว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไปตาม
ข้อบังคับ วาระต่อไป ขอให้ที่
ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลด
เงินอากรค่ายาจำนวน พ.ศ. ๒๔๗๘ ใน
ตำบลต่าง ๆ รวม ๒๐ ตำบล ท้องที่
อำเภอกรุงเก่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พุทธศักราช ๒๔๘๐ ซึ่งคณะกรรมการ
ธิการสามัญชุดที่ ๓ พิจารณาเสร็จแล้ว
ขอให้พิจารณาคือไปในวาระที่ ๒ ที่ ๓
ต่อไป พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผู้ใดแปร
ญัตติ มีการแก้ไขให้ตัดคำว่า "แห่ง"
ออกไปในมาตรา ๓ คำว่า "แห่ง" และ
ตัดคำว่า "งาน" ๒ คำเท่านั้น เมื่อไม่มี
ผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าจะได้ถือว่าที่ประชุม
อนุมัติ

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ (ผู้แทน
ราษฎรจังหวัดชลบุรี) : ในร่างพระ-
ราชบัญญัติภาษีอากรค่านานี้มี คำ อยู่
คำหนึ่งคือคำว่า ข้าฯ คงจะเขียนผิด
เพราะตามปทานุกรมเขียน ข. สระ -๑
ไม้โท

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เสียใจท่านไม่ได้แปรญัตติไว้

นายเลมียด หงสประภาส (ผู้
แทนราษฎรจังหวัดพระนครศรี-
อยุธยา) : ในเรื่องการเงินของ
กรมการเป็นคำเล็กน้อย ก็คือคำว่า
"ส่วนเนื้อที่นาออกจากนี้ให้คงเก็บต่อไป
ตามเดิม" ควรจะเอาไว้ก่อนท้ายของประ-
โยชนั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าคงจะพิมพ์ผิด

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
ท่านไม่ได้แปรญัตติไว้ เพราะฉะนั้น
หมดวาระที่ ๒ แล้ว ต่อไปพิจารณาใน
วาระที่ ๓ ผู้ใดเห็นว่าควรออกพระ-
ราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายได้ ขอได้
โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือพร้อมเพรียง)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เป็นอันว่าประกาศใช้เป็นกฎหมาย
ได้ วาระต่อไปขอให้ที่ประชุมพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติ
สำหรับแต่งตั้งคนต่าง ประเทศในกรุง-
สยาม ร.ศ. ๑๑๖ พุทธศักราช ๒๔๘๐
ซึ่งคณะกรรมการสามัญชุดที่ ๓ พิ-
จารณาเสร็จแล้ว เสนอให้พิจารณาใน
วาระที่ ๒ ที่ ๓ ต่อไป ผู้ร่างพระราช-

บัญญัติ ไม่มีผู้แปรญัตติและ ไม่มีการแก้ไข
ต่อไปขอให้พิจารณาในวาระที่ ๓ ผู้ใด
เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ควร ประกาศ
ใช้เป็นกฎหมายได้โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือพร้อมเพรียง)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เป็นอันว่าออกใช้เป็นกฎหมายได้วาระ
ต่อไป ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณ-
สมบัติของแผ่นดิน ตำบลระแหง อำเภอ
ลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีให้แก่
นายเฉย แซ่หลิน พุทธศักราช ๒๔๘๐
ซึ่งคณะกรรมการสามัญชุดที่ ๓ พิจาร-
ณาเสร็จแล้ว เสนอให้พิจารณาต่อไปใน
วาระที่ ๒ และ ๓ ในร่างพระราช-
บัญญัตินี้ไม่มีผู้แปรญัตติ กรรมการ
ตัดคำว่า "ที่" ในมาตรา ๓ ซึ่งเป็นที่
สาธารณสมบัติ คือตัดคำว่า "ที่" ออกซึ่ง
เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีคำเดียว
เพื่อสงวนเวลา ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้าน ถือ
ว่าที่ประชุมอนุมัติให้ลงมติในวาระที่ ๒
แล้ว ต่อไปพิจารณาในวาระที่ ๓ ผู้ใด
เห็นควรออกใช้เป็นกฎหมายได้ ขอให้
โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือพร้อมเพรียง)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :
เป็นอันว่าออกใช้เป็นกฎหมายได้ วาระ

ต่อไปข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติเวนคืน อสังหาริม-
ทรัพย์ อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร
อำเภอลำลูกกาจังหวัดปทุมธานี พุทธ-
ศักราช ๒๔๘๐

น.อ. พระเวชยัน ตรังสฤษฏี
(รัฐมนตรี) : รัฐบาลขอเสนอ

พระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมาสู่สภา โดย
มีหลักการอยู่ว่าเพื่อจัดการเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ซึ่งอยู่ในเขตซึ่งระบุ
ไว้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ
กำหนดเขตที่ดินที่จะต้องเวนคืนในอำเภอบางเขนจังหวัดพระนครและอำเภอลำลูกกาจังหวัดปทุมธานี โดยมีเหตุผลว่าเพื่อขยายเขตสนามบินดอนเมืองออกไปเพื่อให้สะดวกแก่กิจการเดินอากาศ ที่ดินเหล่านี้เป็นที่ดินที่ต่อเนื่องกับบริเวณสนามบินดอนเมืองซึ่งเจ้าหน้าที่ได้สำรวจตรวจสอบเขตเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่การที่จะต้องเวนคืนนั้น จะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ฉะนั้นจึงเสนอขึ้นมาสู่สภา ขวัญวาสนา ขวัญจะรับหลักการไว้พิจารณาต่อไป

นายทองกระจาย รัชตะวรรถ
 (ผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี) :
 ทามที่รัฐบาลได้เสนอร่าง พระราชบัญญัติ
 เวนคืน ที่อำเภอบางเขนจังหวัดพระนคร
 และ อำเภอ ลาดกุงกาจังหวัดปทุมธานี
 ขึ้นมานั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าสภาฯ นควร
 รับหลักการไว้พิจารณาต่อไป เพราะเหตุ
 ว่ากองทหารอากาศนั้นเป็น ร่ว บ้องกัน
 ประเทศอันสำคัญ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากอง
 ทักษิภพ หรือ กองทัพเรือ ควรจะได้ขยาย
 กิจการออกไปตามกำลังของประเทศ และ
 กิจการต่างๆ ก็ได้เจริญขึ้นตามลำดับ เมื่อ
 ปีที่แล้วมาสภาฯ น ได้อนุมัติ ให้ยกฐานะ
 กรมทหารอากาศขึ้นเป็น กองทัพอากาศ
 และยิ่งกว่านั้นสนามบินดอนเมืองนี้หาใช่
 จะใช้แต่เฉพาะการบินของ กองทัพอากาศ
 ของเราเท่านั้น ไม่ ยังเป็นศูนย์กลาง ของ
 การบินพาณิชย์ใน ภาคตะวันออกอีกด้วย
 อาณาเขตของสนามบินเมื่อ ๒๐ ปีก่อน
 นั้นย่อมไม่เป็นการเพียงพอแก่การบินใน
 สมัยนั้นแน่นอน อย่างไรก็ตามสาระสำคัญของ
 การขยายเขตสนามบินดอนเมืองให้กว้าง
 ขวางขึ้นกว่าเดิมนั้นมิ ได้นำความเดือด
 ร้อนมาสู่ราษฎรแต่ประการใด ข้าพเจ้า
 หวังว่าเพื่อการบิน ของ ประเทศ สยาม จะ
 ได้ก้าวหน้าขึ้นไปสู่ ความเจริญ ในภายหน้า

สภาฯ นี้คงจะเห็นชอบด้วยหลักการนี้
 ค. ชูเกียรติ ทองลงยา (ผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี) : ในแผนที่
 ท้ายพระราชบัญญัติ ข้าพเจ้ายังมีข้อ
 สงสัย อาจจะเรียนถามท่านรัฐมนตรีว่า
 ในเครื่องหมายแผนที่เราหมายความว่าแนว
 เขตที่จะต้องเวนคืนนั้น ได้ติดต่อกับพื้นที่
 ดิน สนามบิน ดอนเมือง หรือพื้นที่ดินนั้น
 เป็นหย่อม ๆ ไป ไม่ติดต่อกับสนามบิน
 ดอนเมือง
 น.อ. พระเวชยันตรัง สฤษฏี
 (รัฐมนตรี) : เขตสนามบินดอนเมือง
 ที่ได้มีอยู่ในแผนที่นั้นคือเส้นประ เมื่อ
 รัฐบาล ได้ตัดถนนไปถึง ดอนเมืองแล้ว
 จึงได้จัดการซื้อที่ดินจากราษฎร ขยายเขต
 ออกมาจากถนน แต่เดิมมิได้จดถนนเลย
 ทั้งด้านตะวันออกและด้านเหนือ ได้ซื้อ
 ที่ดิน ทางด้านเหนือก่อน ออกพระ ราช
 กฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ส่วนทาง ด้าน
 ตะวันออกและทางทิศใต้ นั้นบางรายก็ยอม
 ขายให้ โดยตกลงเสนอราคากันแต่
 บางรายก็ยัง ไม่ยินยอม เพราะฉะนั้นก็
 จำเป็นอยู่เองเพื่อประ โยชน์แห่งรัฐ จึง
 ต้องออกพระราชบัญญัติเวนคืนนี้

ร.ต. สอน วงษ์โต (ผู้แทนราษฎร จังหวัด ชัยนาท) : เนื่องจากรัฐบาลเสนอร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ตำบล บาง เช่น จังหวัดพระนคร และตำบลล้าลูกกาจังหวัดปทุมธานีมาขึ้น เท่าที่ไต่ฟังเหตุผลแล้วทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายสมาชิกผู้สนับสนุนขอได้รับหลักการ ก็เห็นว่ากรณีที่เวนคืนทั้งนี้ก็เป็นประโยชน์แก่รัฐ ก็เป็นประโยชน์แก่กองทัพอากาศ เพื่อขยายอาณาเขตให้กว้างขวางออกไปอีก ข้าพเจ้าเห็นคุณประโยชน์ด้วยประการต่าง ๆ และไม่มีความเดือดร้อนแก่ประชาชนดังที่ผู้แทนปทุมธานีได้กล่าวแล้ว เพราะฉะนั้นขอเสนอให้ลงมติ

นายทองกระจ่าย รัชตะวรรณ
พระพิไลยสุนทรการ รับรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผู้ใดเห็นควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาต่อไป ขอให้ไปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือพร้อมเพรียงกัน)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ

นี้ไว้พิจารณาต่อไป ส่งกรรมมาธิการชุดที่ ๑ แปรญัตติภายในกวัน

น.อ.อ. พระเวชยันตรังสฤษฏี (รัฐมนตรี) : ขอ ๓ วัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติ ให้แปรญัตติภายใน ๓ วัน วาระต่อไป ข้าพเจ้าขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติลดเงินอากรค่านาจำนวน พ.ศ. ๒๔๗๘ ในตำบลบางปลาแร่ ตำบลบางตาเถร ท้องที่อำเภอสองพี่น้อง และตำบลหนองโพ อำเภอนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๐ ของรัฐบาล

ขุนสมานหารทิศคดี (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง) :

เนื่องแต่ที่ตำบลเหล่านี้ ได้มีการเสียหายในการทำนา ก็ว่าฝนแล้งต้นข้าวแห้งตาย การเสียหายนั้นมีจำนวน ๖๖๙ ไร่ เป็นจำนวนเนื้อที่นา ๓๑,๑๑๒ ไร่ ๗๐ ตารางวาคิดเป็นเงินค่าอากร ๑๒,๕๐๗ บาท ๖๑ สตางค์ รัฐบาลประสงค์ที่จะยกเงินอากรเหล่านี้ให้ แต่ตามพระราชบัญญัติอากรค่านา ร.ศ. ๑๑๘ มาตรา

๑๑ บัญญัติว่าจะต้องออกเป็นพระราช-
บัญญัติ เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงขอเสนอ
มายังสภาฯ เพื่อขอให้รับหลักการ

นายโมราณกลาง (ผู้แทนราษฎร
จังหวัดพังงา) : เรื่องนี้ข้าพเจ้า
ขอสนับสนุนว่าควรรับหลักการเพราะ
เหตุว่าการลดอากรค่านาครึ่งนี้ลด
ให้แก่ราษฎรที่ยากจน ทำนาไม่ได้ผล
สมควรมุ่งหมาย และการทำนาไม่ได้ผล
นี้ไม่ใช่ราษฎรเหล่านั้นจะขี้เกียจประ-
การหนึ่งประการใด เป็นเพราะเหตุสุด
วิสัย และราษฎรเหล่านั้นก็ยากจนอยู่แล้ว
เหตุผลเช่นนี้จำเป็นอยู่เองที่ไม่มีเงินมา
เสียอากรค่านาได้ และการที่รัฐบาลดำริ
เช่นนี้ชอบแล้ว

ขุนพิเคราะห์คดี ผู้แทนราษฎร
จังหวัดชุมพร : ตามหลักการ
ที่รัฐบาลเสนอมานี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าดีอย่าง
ยิ่ง เพราะเป็นการผ่อนผันสั้นยาวให้แก่
พลเมืองผู้ยากจนขั้นแก่น ข้าพเจ้าไม่เห็น

มีปัญหาอะไร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ
เสนอให้ลงมติ

นายทองกระจาย รัชตะวรรณ

พระพิไลสุนทรการ รัชมงคล

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :

ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย ผู้ใด
เห็นควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
นี้ไว้พิจารณาต่อไป ขอให้ไปรยก
มือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือพร้อมเพรียงกัน)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :

เป็นอันรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
นี้ส่งกรมการศึกษาดู ๒ แปรญัตติภายใน
๒ วัน

ขุนสมหารทิศคดี (รัฐมนตรี

ช่วยว่าการกระทรวงการคลัง) :
๒ วัน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร :

แปรญัตติภายใน ๒ วัน เมื่อไม่มีผู้
ใดคัดค้านข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมอนุมัติ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๔ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ร.ต.ต. บุญแถม บัณฑิตยานนท์	ประเสริฐ บัณฑิตสุคนธ์	ผู้จกรายงาน
บุญมี กงกนาคกร	ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ	"
ทองอยู่ พุฒพัฒน์	ประเทือง อินทร	"
เขียน กาญจนพันธ์ุ	ถิน จุฑะวพ	"
ขุนวรศาสน์กรรณกิจ	สุรินทร์ ลีผลาการ	"
เทียบ นันทแพทย์		
ร.ท. ทองคำ กล้ายโสภาส		
ทองกระจาย รัชตะวารณ		

ตรวจแล้ว วันที่ ๑๓ ต.ค. ๒๔๘๐

หลวงคหกรรมบดี

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พระยามานวราชเสวี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร